

Lovforslag nr. L 95. Fremsat den 15. januar 1980 af Jørgen Junior (FP), Pilgaard Andersen (FP) og Glistrup (FP)

Forslag

til

Lov om forbedret og ensartet folkepension

§ 1. Fra begyndelsen af 1980 betaler staten 3.000 kr. månedligt til hver folkepensionist.

§ 2. Ret til at modtage folkepension som angivet i § 1 har:

- 1) alle personer, der senest den 1. i udbetalingsmåneden er fyldt 67 år og har været optaget i dansk folkeregister som bosat her i landet de sidste 10 år,
- 2) personer, der ifølge internationale aftaler

ligestilles med de i nr. 1 nævnte personer.

Stk. 2. Den, der således har erhvervet ret til folkepension, bevarer denne ret til og med den sidste måned, i hvilken han eller hun lever.

§ 3. Personer, der senest den 31. december 1979 har opnået ret til større folkepensionsbeløb, bevarer denne ret.

Bemærkninger til lovforslaget

1) Lovforslaget er – med de af tidsforskydningen følgende ændringer – stort set en genfremsættelse af tilsvarende forslag fra fremskridtspartiet, fremsat lige siden partiet kom i folketinget, senest lovforslag nr. L 97 af 5. december 1978. Der henvises herom til Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 5779-5800, tillæg A, sp. 1839.

Begrundelsen for lovforslaget er først og fremmest, at folkepensionisterne efter fremskridtspartiets opfattelse bliver behandlet for dårligt af samfundet – også i økonomisk henseende.

Med de forøgede varmeudgifter, der er blevet en sørgelig realitet og virker særlig hårdt for pensionisterne, håber vi at dette forslag vil blive modtaget mere positivt, end vore tidligere tilsvarende forslag er blevet det.

Vi er ganske klar over, at den væsentligste grund for folketingets andre partier til muligvis fortsat at vende sig imod forslaget er de statsfinansielle konsekvenser af at gennemføre dette isoleret. Vi foretrækker selvsagt også, at en vedtagelse af dette forslag følges af en vedtagelse af de besparelsesforslag, vi har stillet til regeringens finanslovfor-

slag. Vi ønsker som bekendt, at der skal finde en omfordeling sted af de offentlige ydelser, så folkepensionisterne tilgodeses i højere grad end nu.

Kan dette imidlertid fortsat ikke finde forståelse hos et flertal i folketinget, finder vi på trods heraf ikke, at det er folkepensionisterne, der i så udpræget grad, som det nu er tilfældet, skal bære byrderne af den fejlslagne politik, der gennem de sidste år har resulteret i stadig stigende underskud såvel på vort nationale budget som over for udlandet – såvel i samhandel som i gældsforpligtelser.

2) På fremskridtspartiets ændringsforslag på finansloven, der er baseret på en skattefri bundgrænse på 38.000 kr. fra 1. januar 1980 og 60.000 kr. i 1981, er medtaget de merudgifter, nærværende forslag medfører.

Vore 674.000 folkepensionister (1980-tal) fordel sig således, at de 582.000 direkte omfattes af §§ 1 og 2. For ca. 42.000 på plejehjem sker nedskæring til lommepengene efter gældende plejehjemsbetalingsregler, der ønskes lempet som nedenfor anført. Endelig er de sidste ca. 50.000 dækket af forslagens § 3. Herefter kan merudgifterne ved nærværende forslag opgøres således:

582.000 folkepensionsydelse à 36.000 kr.	20.952.000.000 kr.
92.000 andre folkepensionister, jfr. ovenfor	1.748.000.000 kr.

I alt	22.700.000.000 kr.
-------------	--------------------

Folkepensionsudgift ifølge finanslovsforslag

§ 15.03.31.51.01	15.680.000.000 kr.
------------------------	--------------------

Finanslovsforslagets forventede dyrtidsregulering	1.809.000.000 kr.
---	-------------------

(§ 23.01.10.99.01)

I oktober 1979 erkendte regeringen at have undervurderet dyrtidsvirkningen ved finanslovsforslaget med

	422.000.000 kr.
--	-----------------

I forhold til regeringens oktoberskøn over inflationen vil vedtagelse af nærværende forslag herefter medføre en merudgift på

	4.789.000.000 kr.
--	-------------------

hvilket tal dog formindskes, i det omfang dyrtiden bliver kraftigere end påregnet af regeringen og/eller folketinget vedtager pensionssatsforhøjelser, for eksempel på grundlag af satsforhøjelserne på arbejdsmarkedet i andet overenskomstår (lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m. v.).

Folkepensionister, der indlægges på plejehjem, modtager deres fulde pension i indlæggelsesmåneden og herudover i de følgende 6 måneder. Visitation til plejehjem modsvarer ikke indlæggelse. Efter 6-måneders-periodens ophør udbetales lomme-penge, som tilfældet er i den nugældende lovgivning.

Man vil givetvis udbasunere, at forslaget bevirker, at det blåluftstræk på fremtiden, som regeringen har udstedt gennem finanslovsforslagets underskud på ca. 40 mia kroner, i stedet bliver på op imod 45 mia kr. Begge tal er imidlertid uacceptabelt høje, og fremskridtspartiet har da også gennem besparelsesforslag påpeget dette. Det kan ikke nytte noget at hævde, at den fordeling af de offentlige udgifter, som man een gang har fundet frem til, skal være en hellig ko. Folkepensionen halter jo langt bag efter andre offentlige ydelser. Derfor skal der en omfordeling til. Fremskridtspartiet finder en anstændig folkepension vigtigere end statslig ulandsstøtte, kunstfondstilskud, overbureaukrati, særpensionsfordele til offentligt ansatte eller uddannelse af langt flere akademikere, end dette samfund har behov for. Kort sagt: Betingelsen for en ordentlig folkepension er i det blot længere løb en sund økonomisk politik. Det er besparelser på de nævnte poster – og ikke på folkepensionen – der skal redde Danmarks betalingsbalancevanskeligheder.

3) Forslaget tilsigter, ud over de konkrete forbedringer for folkepensionisterne, også en let forståelig pensionslovgivning.

I den nuværende lovgivning svinger størrelsen af pensionen på en måde, der er uforståelig for de fleste. En indviklet skattelovgivning samt indviklede regler for, hvilken transbestemt hjælp efter bistandsloven pensionister i øvrigt har mulighed for at opnå, gør i alt for mange tilfælde pensionisternes forvirring omkring lovgivningen endnu større.

Alene til administration m. v. af de nuværende indviklede folkepensionsberegningsregler osv. medgår formentlig omkring 400 menneskers fulde arbejdskraft.

Dette administrationsarbejde kan spares ved, at der bliver én og kun én folkepensionssats, der lægges så højt som foreslået.

Det er uværdigt for vore ældre medborgere, at de i meget stort omfang ingen mulighed har for at sætte sig ind i paragrafingen og derfor ofte i virkeligheden ikke får, hvad der tilkommer dem. Det var ramt i plet, da folketingsmedlem Inge Krogh, kristeligt folkeparti, under første behand-

ling af et forslag tilsvarende det foreliggende, udtalte:

»Jeg talte forleden med en person fra socialforvaltningen i en af vore større byer. Vedkommende indrømmede, at næsten hver eneste pensionist er nødt til at få tolket, hvad der egentlig stod i det, man havde skrevet til dem. Det burde kunne administreres lettere. Det må blive for dyrt, hvis hver eneste pensionist skal have forklaret, hvad der bliver skrevet til ham/hende.« (Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 5788).

4) For så vidt angår skattelovgivningen vil fremskridtspartiets forslag i øvrigt medføre, at næsten alle pensionister vil få total skattefrihed. Dermed vil det at yde en indsats for pensionister blive opmuntrret. I dag straffes dette til skade for hele samfundet.

5) Den meget indviklede og uhyre uretfærdige boligskrivningslovgivning bør efter fremskridtspartiets opfattelse ophæves. Samfundsøkonomisk er den jo reelt et tilskud til forhøjet huslejeniveau. For så vidt angår pensionisterne foreslås imidlertid foreløbig bevarelse af den nuværende boligydelseslovgivning (lov nr. 251 af 8. juni 1978, jfr. finansloven § 15.03.33.51.01. Folketinget må skabe forbedrede tilstande på boligmarkedet generelt, før det kan tilrådes at indføre en mere fornuftig ordning end den nuværende.

6) Sociale ydelser ud over folkepensionen bør gives i det omfang, der er behov for det. Dette forslag medfører ingen ændringer i nuværende lovgivning og praksis – heller ikke vedrørende de kommunale rådighedsbeløb, (jfr. finansloven § 15.03.32) gratis sygehusophold, lægebehandling, medicin- og brilletilskud, ergoterapi osv.

7) Det er forslagsstillernes opfattelse, at retten til folkepension bør være ens for alle. Samfundets pligt bør hverken være afhængig af ægteskabelige forhold eller af tidligere arbejdsmæssige forhold. Grundsætningen »Ens Pension for Alle« ligger dybt forankret i fremskridtsforbedringen af den nuværende lovgivningstilstand.

Selvfølgelig kan man argumentere for, at to i een husstand kan leve billigere pr. næse end en enligboende. Men fortsætter folketinget med at behandle folkepensionister forskelligt, er der ingen ende på, hvilke påstande om opdelingskriterier der kan fremsættes fremover. Hvordan med to ældre søskende, der bor sammen, eller dem der lever sammen uden at være gift eller endog har ladet sig skille for at få to enligpensionsindtægter?

Derfor medfører lovforslaget, at der ikke længe er straf på ægteskabet, men at alle borgere, enlige som gifte, betragtes som ligeværdige. Heri ligger

også den opfattelse, at folkepensionen ikke bør være baseret på at skulle dække et eksistensminimum, men derimod være den ret, den enkelte har oparbejdet sig i forhold til samfundet.

Lovforslaget medfører ingen ændringer i forholdet for offentligt ansatte. Af fremskridtspartiets ændringsforslag til finanslovens § 26 fremgår det imidlertid, hvorledes de nuværende fordele for offentligt ansatte ønskes ændret til en solidarisk ligestilling med den del af samfundets borgere, der har haft beskæftigelse i det private erhvervsliv.

For alle nuværende tjenestemandspensionister og dem, der har ret til tjenestemandspension inden for de nærmeste år, foreslår fremskridtspartiet en overgangsordning, der sikrer, at ingen går ned i realindtægt i forhold til den pension, de har til rådighed i henhold til den gældende lovgivning.

De pågældende forslag vil også medføre, at der ikke nyansættes nogen i det offentlige tjeneste, der derved får krav på højere pension end andre borgere.

8) I forslaget er ikke medtaget nogen paragraf om ophævelse af ældre lovgivning. En sådan bør udformes som ændringsforslag under behandlingen i folketinget, hvis denne tilsiger, at der er et flertal for endeligt at gennemføre fremskridtspartiets her foreliggende klare og enkle forslag om forbedret og ensartet folkepension. Foretrækkes en særlig lov om ophævelse eller ændring af de folkepensionsregler, der bliver overflødige eller må ændres, medvirker forslagsstillerne naturligvis også gerne hertil.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Pensionsbeløbet for 1981 fastsættes ved lov i god tid før januar 1981, så stigningen afpasses efter den økonomiske situation. Således tænkes pensionsbeløbet ændret én gang årligt. Det er forslagsstillerens ønske, at dette vil komme til at resultere i yderligere betydelige pensionsstigninger fremover. Dette vil dog i høj grad afhænge af, om folketinget forstår, at baggrunden herfor ikke er den gode vilje, men den økonomiske evne. En lytten til fremskridtspartiets besparelsesforslag i øvrigt vil resultere i muligheden for at genskabe den sunde og stærke danske økonomi, der er forudsætningen for, at vore ældre kan tilbydes rimelige levevilkår.

Fremskridtspartiet er imidlertid ikke noget alt-eller-intet-parti. Vi vil derfor stemme for alle skridt i retning af en forhøjet folkepension, selv om forhøjelsen ikke har det omfang, som vi helst ser (jfr.

f. eks. afstemningen i folketinget den 28. maj 1976. Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 10470). Tilsvarende vil vi aktivt deltage i kommende beslutninger, der forbedrer folkepensionisternes kår. Det her foreliggende forslag tager sigte på at præcisere vore principielle holdninger og derigennem prøve at påvirke andre partier til i højere grad end hidtil at sørge for såvel kompensation til pensionisterne for reelle prisstigninger som for en udvikling af en større lighed samt et generelt højere pensionsniveau.

Ved folkepensionsudmålingen ses aldeles væk fra anden indtægt eller formue. De nuværende beregninger af folkepension er ofte overfølsomme for indkomststigninger. Påtager pensionisten sig et stykke arbejde, bliver han let til nar ved at blive trukket mere i skat og pensionsnedsættelse, end han tjener på sin indsats. Og hvad loven ikke skader i kroner, ødelægger de myter, der med uigenomsigtige ordninger som de nuværende uvægerligt vil gro op blandt de mere end 99 pct. af pensionisterne, som ikke kan oveskue, hvordan samspillet helt præcist er mellem de mange forskellige regelkomplekser. Myterne er mindst lige så skade- forvoldende som selve reglerne.

Den, der f. eks. i 1950'erne har sparet op på bankbog i stedet for at bruge rub og stub, er blevet straffet mere end rigeligt af skat og inflation. Den, der forskaffer sig ekstraarbejdsindtægter, gør samfundsmæssig gavnlige i en tid, hvor Danmarks problem er, at der bestilles for lidt her i landet.

De, der har fuldtidsbeskæftigelse ved siden af folkepensionen, bør derfor ikke rammes. Det er i øvrigt også meget svært at udskille dem, både fordi man skifter mellem mindre og mere arbejde, og fordi der er alle afskygninger mellem deltids- og fuldtidsarbejde. (Ifølge Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 5009 skal det dreje sig om knap 25.000 folkepensionister, som har fuldtidsbeskæftigelse). Ensartethed vil derfor også afskaffe det nuværende omfattende »sorte arbejde« – som alle ved forstæeligt nok udføres i vidt omfang af pensionister.

Samme pensionsbeløb til alle har også den psykologiske fordel, at den ene pensionist ikke længe misundes af sin nabo, hvis vedkommende har 122 kr. mere om måneden end denne i folkepension. Den slags undgås, når alle har 3000 kr. om måneden og altså ingen mindre end andre.

Til § 2

På grund af den økonomisk vanskelige situation, landet er blevet bragt i af de senere års forfej-

lede økonomiske politik, består der i øjeblikket beklageligvis ingen mulighed for en generel nedsættelse af pensionsalderen.

En virkelig god anvendelse af skatteyderpenge er at give den, der har puklet i årtier, økonomisk mulighed for at nyde nogle gode år, før helbredet begynder at skrante.

Forslag om at nedsætte den almindelige folkepensionsalder fra de nuværende 67 år nyder derfor hos fremskridtspartiet den største sympati.

Men vi har ikke noget at have sympatien i. Det er ikke vor skyld, men den hidtil førte politik, som har skabt vore store underskud på betalingsbalancen. Det er jo i virkeligheden blot et termometer, som siger, at der bliver produceret for lidt her i Danmark. Og når vi skal producere mere for at undgå fremtidig gældsætning og for at tilbagebetale med rente og rentes rente de 72 mia kr., vi allerede skylder væk, skal der bestilles mere i Danmark. Derfor er tiden ikke til, at flere kan få lov til at gå tidligere på pension.

De, som er nedslidt for det 67. år, skal imidlertid – som alle andre, der er i social nød – have rundelig hjælp fra samfundet.

I øjeblikket drejer det sig om, at ca. 150.000 af de ca. 265.000 personer, der hører til gruppen af de 62-66-årige, får forpension af en eller anden art.

Lovkriteriet er desværre ikke altid, at de pågældende ikke kan udføre arbejde. SV-regeringen gennemførte, at skatteyderne betaler milliardbeløb til den efterlønnsordning, hvis hovedkriterium er, at man har betalt fagligt kontingent igennem en tilpas lang årrække.

Et sådant misbrug vendte fremskridtspartiet sig imod (se nærmere herom bl. a. FREMSKRIDT 1978-10 side 5).

Efterlønsgifterne i 1980 udgør ca. 69 millioner kroner pr. 1000 lønmodtagere, og det vil sige, at der allerede i 1980 bliver tale om en belastning af statsfinanserne på over 3 milliarder kroner.

De, som en gang er gået på efterløn, vil bevare deres efterlønnsrettigheder fuldt ud også i fremskridtssamfundet, men loven vil blive ophævet for fremtidige efterlønnsansøgere.

Almindelig nedsættelse af pensionsalderen til 62 år for personer med lav indtægt (skønsmæssigt ca. 35.000) blev foreslået af de radikale op til kommunalbestyrelsesvalget i 1978. Socialministeren kommenterede i folketinget den 24. januar 1978 dette forslag således:

»Forslaget er begrundet dels i ønsket om at skaffe arbejdspladser til personer under 62 år og dels i ønsket om at give mulighed for gradvis at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Regeringen

ønsker også flere i arbejde, men vi ønsker ikke pensionsalderen sat ned til 62 år som led i en beskæftigelsesforanstaltning. Vi ønsker således ikke pensionsalderen brugt som et konjunkturpolitisk redskab. Nu er regeringen heller ikke så pessimistisk som de radikale med hensyn til arbejdsløsheden. Af bemærkningerne til forslaget fremgår, at det høje ledighedsniveau antages at blive et mangeårigt problem. Jeg har mærket mig, at i hvert fald venstre heller ikke deler den opfattelse.«

Socialministeriets skrivelse af 29. maj 1978 til folketingets socialudvalg oplyste, at en pensionsalder-nedsættelse til 65 år ville koste skatteyderne 1,1 milliard kroner »efter skat«. Dette beløb i sig selv er vel ikke afskrækkende, men forholdet er jo det, at der, for at vi kan blive udlandsgælden kvit, er nødvendighed for, at alle, som kan arbejde, også pukler på med at skabe den fornødne produktion. Her har vi den afgørende bremse, der hindrer, at vi kan nedsætte den almindelige pensionsalder. Det vil være vanskeligt at gennemføre, før udlandsgælden er indfriet. Målet er herudover, at vor valutastilling over for udlandet kommer op på nettotilgodehavender svarende til ca. 10 procent af nationalproduktet, idet vi dermed i al fald har fået den fornødne økonomiske baggrund for at få den almindelige pensionsalder nedsat.

Personer under 67 år, der er uarbejdsdygtige af den ene eller anden grund, skal naturligvis have offentlig bistand. Denne bistand hører blot ikke under folkepensionslovgivningen, hvorfor denne lov ikke berører disse personer.

Dette sker ud fra den principielle opfattelse, at folkepension skal være en ret, man opnår ved at komme i en bestemt alder. Ikke en ydelse, man skal søge om for at kunne opretholde livet. Da forslagsstillerne er klar over, at der for mange er behov for førtidspensionering eller en hjælp i en kortere eller længere periode, inden folkepensionsalderen indtræder, har fremskridtspartiets finanslovbudgetter taget hensyn til, at det er en nødvendighed med rigelige midler til brug for invalidepensionstildelinger samt transbestemt hjælp af mere eller mindre permanent karakter.

Til § 3

De personer, der allerede har opnået ret til førtidspension, hustrutillæg, enkepension eller på anden vis har opnået en ret til større folkepensionsbeløb, end de opnår ifølge nærværende lov, bevarer denne ret. Fremskridtspartiet er åbent over for forhandlinger om, at sådanne beløb fortsat skal være pristalsregulerede.

Ingen vil således få deres folkepension, af den ene eller anden karakter, nedsat. Mange vil få den betragteligt sat i vejret.

Indtil de nuværende pensioner til ældre under

67 år udløber af sig selv, ved at modtagerne bliver berettiget til at modtage den nye form for ensartet og forbedret folkepension, vil de pågældende modtage mindst den samme pension som den, de oppebærer i dag.